

УДК 338.31+65

ББК 65.1

Тенденції та перспективи розвитку економіки України в умовах сучасних викликів. Матеріали XV Всеукраїнської науково-практичної конференції. (19-20 квітня 2023 р. м. Черкаси). — Черкаси: ЧДБК, 2023. — 219 с.

Організаційний комітет конференції

Азьмук Н.А. – заступник директора з навчально-методичної роботи ЧДБК, д-р екон. наук, доцент - голова оргкомітету;

Кузнецова Н.Б. – завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу ЧДБК, канд. екон. наук, доцент;

Здір В.А. – завідувач кафедри обліку та фінансів ЧДБК, канд. екон. наук;

Піскова С.П. – завідувач відділення підприємництва та маркетингу ЧДБК;

Гмиря В.П. – доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу ЧДБК, канд. екон. наук, доцент;

Боровик Т.М. – відповідальний секретар.

Випуск тез наукових робіт науковців, представників підприємств, установ, організацій, здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, підготовлений за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Тенденції та перспективи розвитку економіки України в умовах сучасних викликів», яка відбулася 19-20 квітня 2023 року.

Представлені у матеріалах науково-практичної конференції тези учасників подані в авторській редакції та відображають власну наукову позицію авторів. Автори тез несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних та джерел посилання.

© Черкаський державний
бізнес-коледж, 2023

© Колектив авторів, 2023

УДК 336 : 338

ФІНАНSOVA ПОЛІТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Світлана Власюк

vlasiuks@ukr.net

Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Черкаська обл., Україна

Аграрна сфера має специфічне значення в економічному розвитку країни. Роль сільського господарства є вагомою, оскільки вирішує основні завдання щодо досягнення самодостатності у виробництві, забезпеченні продовольчої безпеки та сталого економічного розвитку. Проте, однією з постійних перешкод є обмежений доступ сільськогосподарського сектору до фінансових послуг, що виступає стимулом ефективної діяльності та продуктивності підприємницьких структур аграрної сфери. Обмеженість зумовлена низкою факторів, зокрема просторовою дисперсією потенційних позичальників, потребою в конкретних фінансових продуктах та проблемами управління ризиками.

Досягнення результативності функціонування фінансово-економічного механізму державного регулювання сталого розвитку аграрного сектору є одним із ключових напрямів реалізації економічної політики країни.

Фінансовий менеджмент аграрної сфери реалізується на практиці через фінансову політику господарюючих суб'єктів. Основою фінансової політики є побудова ефективної системи управління, яка забезпечує досягнення стратегічних та тактичних цілей підприємницьких структур аграрної сфери, які відбиватимуться в максимізації прибутку, забезпеченню його фінансової стійкості, платоспроможності, інвестиційної привабливості тощо. В сучасних умовах, суб'єкти господарювання по-різному формують джерела фінансування діяльності, використання нерозподіленого прибутку, регулювання витрат виробництва. Всі зазначені аспекти піддаються управлінню за допомогою різних методів, прийомів напрацьованих вітчизняною та світовою практикою.

Аграрну сферу і цінову політику можна правильно зрозуміти й оцінити, лише якщо дивитися на це в контексті загальної економічної та фінансової політики. Однією з найважливіших і найпоширеніших причин невірної оцінки аграрних процесів є те, що процеси на аграрних ринках розглядаються надто вузько як аграрно-економічні явища, а не в контексті загальної економічної динаміки. Основною ознакою тенденцій розвитку сучасної економіки є її інноваційна спрямованість. [1]

Нині сільськогосподарське виробництво, в основному, фінансується банківською системою. Без кредиту, товаровиробник не може провадити ефективну діяльність, оскільки виробництво визначається специфікою процесу його відтворення. Більшість сільськогосподарських підприємств виступаючи потенційними позичальниками – непривабливі кредитори через їх низьку кредитоспроможність. Така кредитоспроможність зумовлена незадовільним фінансовим станом, недостатньою ліквідністю та високими ризиками при кредитуванні.

Сільгоспвиробник повинен вибирати між різними стратегічними варіантами, щоб залучити ресурси для фінансування своїх планів розвитку бізнесу. Однак компанії не завжди мають доступ до цих можливостей: велика кількість компаній фактично не мають до них доступу і відмовляються, свідомо чи несвідомо, використовуючи всі свої можливості. Контекстуальні фактори та фактори, пов'язані з соціально-структурними характеристиками ферми, можуть знизити рівень дотримання цих політик, враховуючи їх емоційний вплив.

Залучення значних фінансових ресурсів у сільське господарство не є чимось новим. Великі землевласники є основними гравцями в аграрній сфері, які заохочують розширення агробізнесу та монокультурних територіях; вони також перші, хто отримує від цього

користь. Постійна потреба вдаватися до дорогого обладнання та ресурсів (серед іншого, добрив, агрохімікатів, комерційного насіння та ГМО) у поєднанні з погонею за постійно зростаючим виробництвом сільськогосподарської сировини змусили компанії агробізнесу брати позики та кредити від банків та інших фінансових інвесторів. Таким чином, вплив і влада фінансових суб'єктів на промислове сільськогосподарське виробництво в останні десятиліття були консолідовані.

Зміни в політичній та економічній ситуації викликають все нові проблеми, які потребують вирішення у своєчасному пошуку нових і вдосконаленні традиційних кредитних механізмів для сільського господарства. [2]

Основними стримуючими факторами розвитку кредитного ринку в аграрному секторі сьогодні є: довгостроковий спад в банківській кредитній діяльності, орієнтація банківської кредитної діяльності на невиробничі галузі, висока вартість кредитів, обмеження довгострокового кредиту 3-5 роками, низький рівень кредитоспроможності агрохолдингів через високий рівень експлуатації та моральна зношеність основних засобів сільськогосподарських підприємств, обмежена інфраструктура кредитного ринку тощо.

Глобальні фінанси проникають на наші території різними шляхами. Фінансові суб'єкти створили різні прямі (наприклад, продаж землі) і непрямі (наприклад, збереження, вуглецеві ринки тощо) форми вилучення багатства через контроль над активами, природними ресурсами та загальними благами. [3]

Концентрація природних багатств і активів у руках купки корпорацій та «інвесторів» стає проблемою глобального занепокоєння. Різноманітні форми накопичення та вилучення багатства світовим фінансовим капіталом йдуть пліч-о-пліч зі зростанням насильства, яке використовується для позбавлення володіння природними ресурсами та придушення опору проти нього.

Пріоритетом розвитку аграрного сектору має стати формуванням ефективного механізму кредитування, здатного задовольнити високий попит в аграрному секторі кредитного ринку та подолання тенденції низького кредитування комерційних банків та відсутності джерел самофінансування.

Фінансова політика роз'яснює ролі, повноваження та відповідальність за важливу діяльність та рішення з управління фінансами в аграрній сфері. Виважена фінансова політика в аграрній сфері є необхідним інструментом її розвитку та формується на основі науково-обґрунтованих підходів стратегічного розвитку спрямованого на створення оптимальних умов підвищення темпів фінансово-економічного зростання.

Список використаних джерел:

1. US Agriculture Act 2018. Conference report H.R. 2642 U.S. government printing office / House of representatives 113th congress. 2d session report. Washington. URL : <https://www.congress.gov/house-reports/113th-congress>.
2. Гмиря В. Державна підтримка фінансування аграрного виробництва України. Фінансовий простір. 2016. № 3. URL: <http://fp.cibs.ubs.edu.ua>.
3. Прокопчук О.Т., Мальований М.І., Барбаш Л.В., Бондаренко Н.В., Власюк С.А. Insurance Market in Ukraine and Europe: Current Parallels. *Vision 2020: Sustainable Economic Development and Application of Innovation Management / Proceedings of the 33rd International Business Information Management Association Conference (IBIMA)*, 10-11 April 2019 Granada, Spain. 969–979